

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศึกษาความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาครู และ
แนวทางการพัฒนาความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาครู ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
ที่ศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2561 (ข้อมูลจากงานทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพ
พรรณี, 2561 ณ วันที่ 7 สิงหาคม 2561) จำนวน 410 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาครู ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
ที่ศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2561 จำนวน 202 คน ซึ่งมีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการประมาณ
ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยโดยใช้สูตร Taro Yamane (1973 : p. 725)

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

โดยที่ e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนครัวเรือนที่ศึกษาทั้งหมด

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แทนค่า

$$n = \frac{410}{1 + (410 \times 0.05^2)}$$

$$n = 202.46$$

ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 202 คน

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยเลือกตามสัดส่วนของนักศึกษาในแต่ละสาขาวิชา
รายละเอียดตามตาราง ดังนี้

สูตรการเลือกตัวอย่าง

$$\frac{\text{ขนาดตัวอย่างที่ต้องการเก็บ} \times \text{นักศึกษาในแต่ละสาขา}}{\text{ประชากรทั้งหมด}}$$

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาครูชั้นปีที่ 1

ลำดับที่	สาขาวิชา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	การศึกษาปฐมวัย	50	24
2	การศึกษาพิเศษและภาษาอังกฤษ	18	9
3	คณิตศาสตร์	57	28
4	คอมพิวเตอร์ศึกษา	30	15
5	พลศึกษา	43	21
6	สังคมศึกษา	94	47
7	ภาษาอังกฤษ	31	15
8	ภาษาไทย	48	24
9	ฟิสิกส์	11	5
10	เคมี	28	14
	รวม	410	202

หลังจากได้สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างตามตารางแล้ว ทำการสุ่มตัวอย่างแบบตาม
ความสะดวก (Convenience Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ สาขาวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตอนที่ 2 ความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาครูโดยเป็นแบบวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า
(Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) มี 4 ระดับ คือ มากที่สุด มากน้อย น้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบวัดความฉลาดทางสังคม จำนวน 35 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือวิจัยของอาจารย์ ดร.กาญจน์กมล สุวิทย์รัตน์ จากงานวิจัยปริญญาการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้” โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. ทำหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีเพื่อขออนุญาตใช้เครื่องมือวิจัยของอาจารย์ ดร.กาญจน์กมล สุวิทย์รัตน์ ไปยังคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2561 โดยมีเนื้อหาแบ่งเป็น 3 องค์กรประกอบ องค์กรประกอบที่ 1 การตระหนักรู้ทางสังคม องค์กรประกอบที่ 2 การรู้คิดทางสังคม และองค์กรประกอบที่ 3 การมีทักษะทางสังคม โดยลักษณะแบบวัดความฉลาดทางสังคมเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ คือ มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด มีความสอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการครบทั้ง 3 องค์กรประกอบ จำนวน 35 ข้อ โดยองค์ประกอบการตระหนักรู้ทางสังคม มีจำนวน 12 ข้อ องค์กรประกอบการรู้คิดทางสังคม มีจำนวน 10 ข้อ และองค์ประกอบการมีทักษะทางสังคม มีจำนวน 13 ข้อ

2. นำมาเครื่องมือวิจัย คือ แบบวัดความฉลาดทางสังคม มาปรับปรุงแก้ไข

3. นำแบบวัดที่ปรับปรุงประยุกต์ในงานวิจัยไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับนิยามความฉลาดทางสังคม โดยการหาค่า IOC (Index of Objective Congruence) กำหนดเกณฑ์ในการประเมิน ดังนี้ (สุวิมล ติรภานันท์, 2546 : หน้า 139)

$$\text{สูตร} \quad \text{IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยที่

+1	เมื่อแน่ใจว่าข้อความมีความสอดคล้องเหมาะสม
0	เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อความมีความสอดคล้องเหมาะสม
-1	เมื่อแน่ใจว่าข้อความไม่มีความสอดคล้องเหมาะสม

4. นำแบบวัดที่ได้รับจากผู้ทรงคุณวุฒิมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไข เพื่อปรับปรุงแบบวัด ให้ถูกต้องเหมาะสม โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับจุดประสงค์ (IOC) ถ้าดัชนีความสอดคล้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 – 1.00 ถือว่าข้อความนั้นใช้ได้ แต่ถ้าดัชนีของข้อความน้อยกว่า 0.50 ต้องนำมาปรับปรุง เพื่อให้ได้ครบตามจำนวนที่ต้องการ

5. นำแบบวัดที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination)

6. นำแบบวัดที่มีค่าอำนาจจำแนกแต่ละข้อ ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป มาหาค่า ความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบวัดทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990 : pp. 202-204) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.91

7. นำแบบวัดที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่น (reliability) และมีความสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

8. สำหรับประเด็นการสนทนากลุ่ม นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและพิจารณาความถูกต้องและความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 จากนั้นผู้วิจัยนำประเด็นการสนทนากลุ่มไปใช้จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวิธีการและขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือชี้แจงขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังนักศึกษาครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อขอความร่วมมือนำแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักศึกษาครู

2. ผู้วิจัยนำแบบวัดที่สร้างขึ้นไปเก็บข้อมูลกับนักศึกษาครู

3. ผู้วิจัยนำแบบวัดมาตรวจสอบและคัดเลือกแบบวัดฉบับที่สมบูรณ์

4. ผู้วิจัยนำแบบวัดที่สมบูรณ์มาลงรหัสให้คะแนนน้ำหนักแต่ละข้อและบันทึกข้อมูลลงคอมพิวเตอร์ โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

5. ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาดำเนินการตามความมุ่งหมายของการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบวัดมาแยกวิเคราะห์ ดังนี้

1. ข้อมูลจากแบบวัดตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาครู นำมาวิเคราะห์ผลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ข้อมูลจากแบบวัดตอนที่ 2 ความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาครูโดยเป็นแบบวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า นำมาวิเคราะห์ผลข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

การให้คะแนนเป็นมาตราส่วนประมาณค่าแบ่งเป็น 4 ระดับ ตามความคิด ความรู้สึก และการแสดงออกของตัวนักศึกษา โดยมีการแปลผลคะแนน ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิด ความรู้สึกและการแสดงออกของตัวนักศึกษามากที่สุด
มาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิด ความรู้สึกและการแสดงออกของตัวนักศึกษามาก
น้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิด ความรู้สึกและ

การแสดงออกของตัวนักศึกษาน้อย
น้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิด ความรู้สึกและ
การแสดงออกของตัวนักศึกษาน้อยที่สุด

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับ	ให้คะแนน	ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
มากที่สุด	ให้คะแนน	4	1
มาก	ให้คะแนน	3	2
น้อย	ให้คะแนน	2	3
น้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	4

ข้อความทางบวก ได้แก่ ข้อที่ 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 28, 30, 31, 32

ข้อความทางลบ ได้แก่ ข้อที่ 5, 13, 14, 17, 23, 27, 29, 33, 34, 35

การแปลความหมายคะแนน โดยแบ่งระดับคุณภาพชีวิตออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับสูง ปานกลาง ต่ำ มีระดับคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้นที่ต้องการ}} \\ &= \frac{4-1}{3} \\ &= 1 \end{aligned}$$

กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของข้อมูลแต่ละด้าน ดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย	หมายถึง	ความฉลาดทางสังคมของนักศึกษา
3.00 – 4.00	หมายถึง	มีความฉลาดทางสังคมอยู่ในระดับสูง
2.00 – 2.99	หมายถึง	มีความฉลาดทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง
1.00 – 1.99	หมายถึง	มีความฉลาดทางสังคมอยู่ในระดับต่ำ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูล ที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาครู ใช้การวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. วิเคราะห์ระดับความฉลาดทางสังคม โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาครู ใช้การวิเคราะห์เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยเลขคณิตดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	3.00 – 4.00	หมายถึง	มีความฉลาดทางสังคมอยู่ในระดับสูง
คะแนนเฉลี่ย	2.00 – 2.99	หมายถึง	มีความฉลาดทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.99	หมายถึง	มีความฉลาดทางสังคมอยู่ในระดับต่ำ

ขั้นตอนที่ 2 การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

การเสนอแนวทางการพัฒนาความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ผู้วิจัยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี โดยกำหนดผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 10 คน ประกอบด้วย

1) ตัวแทนผู้บริหารคณะครุศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ประจำปีการศึกษา 2561 จำนวน 2 คน

2) ตัวแทนผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิทางการพัฒนานักศึกษาครู จำนวน 2 คน

3) ตัวแทนคณาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จำนวน 4 คน

4) ตัวแทนนักศึกษาครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จำนวน 2 คน

ประเด็นการสนทนากลุ่ม คือ แนวทางการพัฒนาความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี